

PART 22

ARTIFICIAL INTELLIGENCE REGULATIONS AROUND THE WORLD AS OF 2024: A COMPARATIVE ASSESSMENT

2024 YILI İTİBARI İLE
DÜNYADAKİ YAPAY
ZEKÂ DÜZENLEMELERİ:
KARŞILAŞTIRMALI BİR
DEĞERLENDİRME

EMİR MURAT SEZER

PART 22

ABSTRACT | ÖZET

In this article, as of 2024, the principal AI regulations in the United States, the European Union, and Turkey are compared to examine their differing approaches, regulatory impacts, and effects on sectoral innovation. Global responses are also addressed, and finally, the discussion turns to how comprehensive regulations might be introduced on a global scale in the future.

Bu makalede, 2024 itibarıyla başlıca ABD, AB ve Türkiye'deki yapay zekâ regülasyonları karşılaştırılarak farklı yaklaşım ve regülatif etkileri ve sektörel yenilikçilik üzerindeki yansımaları incelenmiş, dünyadaki yankıları ele alınmış ve nihayetinde gelecekte küresel ölçekte nasıl kapsamlı düzenlemelerin ortaya konulabileceği tartışılmıştır.

KEYWORDS | ANAHTAR KELİMELER

Artificial Intelligence Regulations, Comparative Analysis, US-EU-Turkey, Sectoral Innovation.

Yapay Zekâ Regülasyonları, Karşılaştırmalı Analiz, ABD-AB-Türkiye, Sektörel Yenilikçilik.

I. INTRODUCTION

The rapid development of artificial intelligence technologies in recent years has paved the way for significant changes in the economic, social, and political structures of societies. This transformation has made it necessary to develop various regulatory approaches worldwide. Fundamentally, the European Union ("EU") and the United States of America ("US") stand out as representatives of two different schools of thought regarding Artificial Intelligence ("AI") regulations. The EU, with a stronger emphasis on human rights and ethical values and a global influence power referred to by Anu Bradford as the "Brussels effect"¹, has taken the lead in this matter, whereas the US pursues a more sectoral and flexible approach aimed at fostering innovation.

A comparative analysis of global AI regulations will be conducted, particularly through the examples of the EU and the US. The EU's horizontal and inclusive regulations and the impact of the Brussels effect² on the policies adopted by other countries will be examined, as well as the US's strategies that prioritize sectoral regulation. Additionally, by discussing the influence of these two schools of thought on global AI regulations, the ways in which they affect other countries in reg-

I. GİRİŞ

Yapay zeka teknolojilerinin son yıllardaki hızlı gelişimi, toplumların ekonomik, sosyal ve politik yapılarında önemli değişimlere ortam yaratmaktadır. Bu dönüşüm, dünya genelinde çeşitli regülatif yaklaşımların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Temelde Avrupa Birliği ("AB") ve Amerika Birleşik Devletleri ("ABD"), Yapay Zekâ ("YZ") regülasyonları konusunda iki farklı ekolün temsilcisi olarak öne çıkmaktadır. AB, insan hakları ve etik değerlere dayalı ağırlığın daha yüksek olduğu ve küresel çaptaki etkisi Anu Bradford tarafından "Brüksel etkisi"¹ olarak adlandırılan etki gücü ile bu hususta öncülük ederken ABD daha sektörel ve esnek bir yaklaşım sergileyerek yeniliği teşvik etmeyi hedeflemektedir.

Küresel yapay zekâ regülasyonlarının özellikle AB ve ABD örnekleri üzerinden karşılaştırmalı bir analizi yapılacaktır. AB'nin yatay ve kapsayıcı düzenlemeleri ile Brüksel etkisinin² diğer ülkelerin izledikleri politikalar üzerindeki etkileri, ABD'nin ise sektörel düzenlemeyi önceleyen stratejileri incelenecektir. Ayrıca bu iki ekolün küresel YZ regülasyonları üzerindeki etkilerini tartışarak dünyada YZ sistemlerini regüle etmek bakımından diğer ülkeleri nasıl etkiledikleri, farklı yaklaşımların avantajları ve sınırlamaları değerlendirilecektir.

ulating AI systems worldwide—along with the advantages and limitations of different approaches—will be evaluated.

II. THE EUROPEAN UNION APPROACH: THE EU AI ACT AND ITS IMPACT

First, the European Union's approach stands out in that it aims to provide a framework applicable to all sectors. The European Commission's method, which can address each sector, is referred to as a "horizontal approach". The Commission explains this by stating that it is "comprehensive and future-proof" and incorporates mechanisms capable of adapting³. Although the standards and approach the EU seeks to establish appear to succeed in forming a general framework—given the rapid development of AI technologies and their varying impacts—there is concern that this might lead to issues with flexibility when it comes to sector-specific implementations.

A. A Look at EU's Risk-Based Approach

The EU, through its risk-based approach, aims to classify systems based on their level

II. AVRUPA BİRLİĞİ EKOLÜ: AB YAPAY ZEKÂ TÜZÜĞÜ VE ETKİSİ

İlk olarak Avrupa Birliği'nin yaklaşımı, tüm sektörlerde uygulanabilecek bir çerçeve sunmaya çalışıyor olması bakımından önce çıkmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun her sektöre değinebilen bir yaklaşım benimsemesi "horizontal approach" yani yatay yaklaşım olarak karşımıza çıkmasını Komisyon, "kapsamlı ve geleceğe dayanaklı" olmasını ve esneyebilen mekanizmalar içermesini söyleyerek açıklıyor³. AB'nin oluşturmayı amaçladığı standart ve yaklaşımı YZ teknolojilerinin gelişme hızı ve ilgili alanlarındaki etkilerinin farklılığı ileride genel bir çerçeve oluşturmak bakımından başarılı gözükse de bunun sektörlerle ilişkin uygulamalarda esneklik sorunları yaşanmasına sebep olabileceği düşünülüyor.

A. AB'nin Risk Bazlı Uygulamasına Bakış

AB, risk bazlı yaklaşımı ile sistemleri risk seviyelerine göre sınıflandırmayı amaçlamıştır,

DİPNOT

¹ Anu Bradford, The Brussels Effect: How the European Union Rules the World (Oxford University Press 2020).

² Bradford, The Brussels Effect.

³ Martin Ebers, 'Standardizing AI - The Case of the European Commission's Proposal for an Artificial Intelligence Act' in Larry A DiMatteo, Michel Cannarsa and Cristina Poncibò (eds), The Cambridge Handbook of Artificial Intelligence: Global Perspectives on Law and Ethics (Cambridge University Press, 2022) s. 1-22.

FOOTNOTE

¹ Anu Bradford, The Brussels Effect: How the European Union Rules the World (Oxford University Press 2020).

² Bradford, The Brussels Effect.

³ Martin Ebers, 'Standardizing AI - The Case of the European Commission's Proposal for an Artificial Intelligence Act' in Larry A DiMatteo, Michel Cannarsa and Cristina Poncibò (eds), The Cambridge Handbook of Artificial Intelligence: Global Perspectives on Law and Ethics (Cambridge University Press, 2022) p. 1-22.

PART 22

of risk and to introduce regulations suitable for each level. In doing so, it seeks to strike a balance between promoting innovation and protecting fundamental rights. In addition to aiming to improve the functioning of the internal market, the EU's Artificial Intelligence Regulation also endeavors to provide a high level of protection in areas such as health, safety, fundamental rights, and environmental protection. In this context, the rationale for the regulation includes the following statements: *"The purpose of this Regulation is to improve the functioning of the internal market and promote the adoption of human-centric and trustworthy artificial intelligence, while at the same time ensuring a high level of protection for the health, safety, fundamental rights, democracy, the rule of law, and environmental protection enshrined in the Charter, and supporting innovation while providing safeguards against the harmful effects of AI systems"*⁴.

B. EU's Global Regulative Leadership

The EU, in the AI race, alongside developing technology, also assumes a leadership position in ensuring that the relevant technologies are ethical, transparent, and accountable in the shaping of global-scale regulations. At this point, we can speak of the fact that the EU, in addition to setting a certain standard for players wishing to enter the European market, intends to draw a framework worldwide. It can be observed that the EU is trying to take a path similar to that played by the General Data Protection Regulation ("GDPR") in shaping global data protection standards, however, in that it evaluates the risk-based approach adopted between data protection and artificial intelligence regulations in different categories, it can be said that it deviates at some point from the previously adopted "uniform" approaches.

The EU, based on criticisms that the regulations it previously introduced were not flexible, is this time envisaging different regulations for different risk groups, however, there remain questions as to whether this will positively affect technological development in practice.

The fact that the EU has taken these regulatory steps early places countries that wish to introduce similar regulations in a position where they can use it as a benchmark. This not only compels actors who want to be

buradaki temel gayesi her seviyeye uygun düzenlemeler getirmeye yöneliktir. Bu noktada, yeniliği teşvik etmek ve temel hakları korumanın arasında bir denge kurmaya çalışmaktadır. AB'nin Yapay Zekâ Tüzüğü, iç pazarın daha iyi işlenmesini sağlamak istemenin yanında aynı zamanda sağlık, güvenlik, temel haklar ve çevre koruması gibi konularda yüksek düzeyde koruma sunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, tüzüğün gerekçesinde şu ifadelere yer verilmiştir: *"Bu Tüzüğün amacı, iç pazarın işleyişini iyileştirmek ve insan merkezli ve güvenilir yapay zekanın benimsenmesini teşvik etmek, aynı zamanda şartta güvence altına alınan sağlık, güvenlik, temel haklar, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve çevre korumasının yüksek seviyede korunmasını sağlamak ve yapay zekâ sistemlerinin zarar verici etkilerine karşı koruma sağlarken yeniliği desteklemektir"*⁴.

B. AB'nin Küresel Regülatif Liderliği

AB, YZ yarışında teknoloji geliştirmenin yanında küresel çapta regülasyonların şekillenmesi hususunda da ilgili teknolojilerin etik, şeffaf ve hesap verilebilir olması noktasında bir liderlik pozisyonu üstlenmektedir. Bu noktada Avrupa pazarına girmek isteyen oyunculara karşı belli bir standart belirlemenin yanında AB'nin dünya genelinde bir çerçeve çizmek istediğinden bahsedebiliriz. AB'nin tıpkı Genel Veri Koruma Tüzüğü ("GDPR"), küresel veri koruma standartlarının şekillenmesinde oynadığı role benzer bir yol oynamaya çalıştığı gözlemlenebilir ancak veri koruması ile yapay zekâ düzenlemeleri arasında benimsenen risk bazlı yaklaşımda farklı kategorilerde değerlendiriyor olması bakımından daha öncesinde benimsediği "uniform" yaklaşımlardan bir noktada ayrıştığını söylemek mümkündür.

AB, daha önceden getirdiği düzenlemelerin esnek olmadığına dair eleştiri noktalarına binaen bu sefer farklı risk gruplarına farklı düzenlemeler öngörmektedir ancak bunun pratikte teknolojik gelişmeyi olumlu etkileyip etkileyemeyeceği konusunda hala soru işaretleri mevcuttur.

AB'nin bu düzenleyici adımları erkenden atmış olması, benzer düzenlemeleri getirmek isteyen ülkelerin de kendilerini mehz alabilecekleri bir pozisyonda tutmaktadır. Bu da AB'nin uygulamalarını benimseyen ülkeler

present in the markets of countries that have adopted the EU's practices to comply with these standards solely to be in the EU market, but also, in future regulations that will be established in various countries around the world, to adhere to the EU's regulations, thereby driving actors to align with EU regulations and emphasizing the EU's strength in setting policy at this point.

III. APPROACH OF UNITED STATES

The United States has not yet established a single comprehensive regulatory framework for the AI ecosystem. Instead, it seeks to guide the use of emerging technologies by updating existing laws and guidelines or adopting sector-specific legislation (e.g., finance, healthcare, transportation) in order not to stifle innovation. This approach, characterized by "light-touch" and flexible principles, aims to advance rapidly evolving AI applications while keeping regulatory obstacles to a minimum. At the same time, voluntary standards and guidance issued by federal agencies encourage the market's self-regulatory capacity, and the government remains attentive to potential risks through strategic R&D support and targeted sectoral regulations.

deki pazarlarda bulunmak isteyen oyuncuların yalnızca AB pazarında yer almak için bu standartlara uymasının yanında, dünyadaki çeşitli ülkelerde de ileride yerleşecek düzenlemelerde AB'deki düzenlemelere uyulması, oyuncuların AB düzenlemelerine uyum sağlamaya itiyor ve AB'nin bu noktadaki politika belirlemekteki gücünü öne çıkarıyor.

III. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNİN YAKLAŞIMI

ABD, yapay zekâ ekosistemi için henüz tek bir kapsayıcı düzenleyici çerçeve oluşturmuş değildir. Bunun yerine, yenilikçiliği sektöre ugratmamak amacıyla mevcut yasa ve kılavuzları güncelleyerek veya sektöre özgü mevzuatlarla (örneğin finans, sağlık, ulaşım gibi) yeni teknolojilerin kullanımını yönlendirmeye çalışmaktadır. Bu yaklaşım, "light-touch" ve esnek ilkelerle ilerlemeyi, hızlı gelişen yapay zekâ uygulamalarının önünü açmayı ve regülasyon kaynaklı engelleri asgari düzeyde tutmayı hedefler. Aynı zamanda gönüllü standartlar ve federal kurumların rehberleri, piyasanın kendi kendini düzenleme gücünü teşvik ederken, devlet de stratejik AR-GE desteği ve kısıtlı sektörel düzenlemelerle potansiyel riskleri gözden kaçırmamaya özen göstermektedir.

FOOTNOTE

⁴ Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence [2024] OJ L189/1, p. 176.

DİPNOT

⁴ Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence [2024] OJ L189/1, recital s. 176.

PART 22

**A. Executive Order 13859
(Maintainin American Leadership in Artificial Intelligence)**

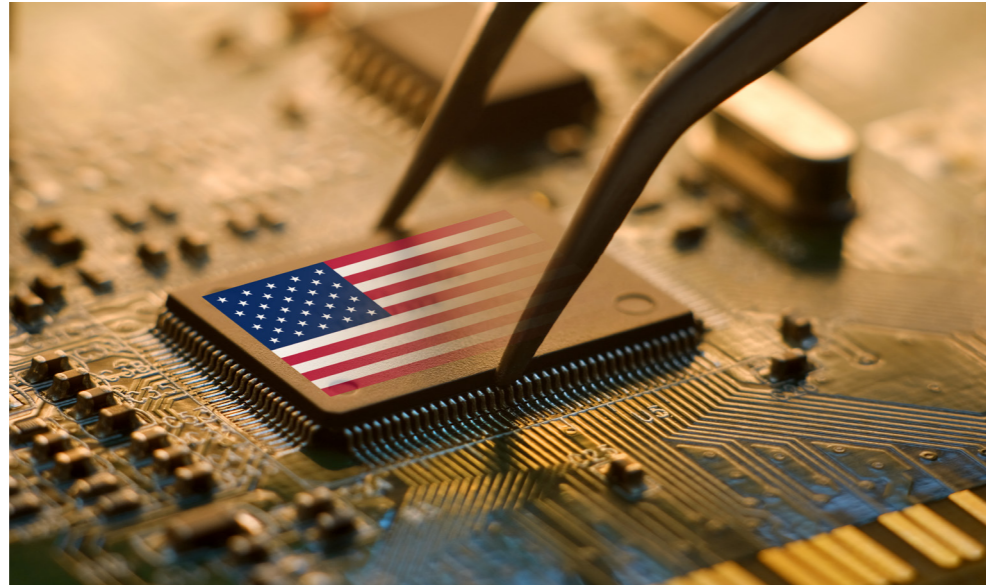
In 2019 and 2020, the first of two significant executive orders concerning AI regulation in the United States—Executive Order 13859—underscored the importance of AI for national security, economic competitiveness, and scientific leadership, emphasizing the need for the United States to maintain its leadership in these spheres while also highlighting that safeguarding national values and security is an integral part of this effort⁵.

Furthermore, it calls for the development of certain technical standards, later reinforced by the National Institute of Standards and Technology through its Artificial Intelligence Framework⁶.

**A. Executive Order 13859
“Amerika’nın Yapay Zeka Liderliğini Sürdürmek”**

Amerikada 2019 ve 2020’de YZ regülasyonu bakımından iki önemli kararnameden ilki olan Executive Order 13859, YZ bakımından ulusal güvenliğin, ekonomik rekabet etme gücünün bilimsel liderlik açısından ne kadar önemli olduğunu ve bu kulvarlarda ABD’nin liderliğini sürdürmesinin önemini vurgularken aynı zamanda ulusal değerleri ve güvenliği korumanın da bu işin önemli bir parçası olduğunu vurgular⁵.

Aynı zamanda birtakım teknik standartların geliştirilmesini öngörür ki daha sonrasında National Institute of Standards and Technology tarafından Artificial Intelligence Framework de bunu pekiştirir niteliktedir⁶.

FOOTNOTE

⁵ Executive Order No 13859, 84 FR 3967 (11 February 2019).

⁶ Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence, 84 Fed Reg 8441 (14 February 2019) <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/14/2019-02544/maintaining-american-leadership-in-artificial-intelligence> accessed 13 January 2025.

⁷ Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government, 85 Fed. Reg. [page number] (Dec. 8, 2020), <https://www.federalregister.gov/documents/2020/12/08/2020-27065/promoting-the-use-of-trustworthy-artificial-intelligence-in-the-federal-government> (accessed January 13, 2025).

⁸ “Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence”, Federal Register (1 November 2023) <https://www.federalregister.gov/documents/2023/11/01/2023-24283/safe-secure-and-trustworthy-development-and-use-of-artificial-intelligence> erişim tarihi 13 Ocak 2025.

Section 1(b) of Executive Order 13589 states: “The United States should encourage the development of appropriate technical standards to support the creation of new artificial intelligence-based industries and the adoption of artificial intelligence in existing industries and reduce barriers to the safe testing and application of artificial intelligence technologies”.

This statement clearly reveals the importance the United States places on technological advancement and its determination to prevent any disruption to that progress.

Executive Order 13589 Section 1(b) kapsamında yer alan; “Amerika Birleşik Devletleri, yeni yapay zeka temelli endüstrilerin geliştirilmesini ve mevcut endüstrilerde yapay zekanın benimsenmesini desteklemek amacıyla uygun teknik standartların geliştirilmesini teşvik etmeli ve yapay zeka teknolojilerinin güvenli biçimde test edilip uygulanmasının önündeki engelleri azaltmalıdır” ifadesi, ABD’nin teknolojik gelişime atfettiği önemi ve bu gelişimin sektöre uğramaması konusundaki kararlılığını açıkça ortaya koymaktadır.

**B. Executive Order 13960
(Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in Federal Government)**

While Executive Order 13859 outlines a strategic roadmap for strengthening the United States’ global leadership in artificial intelligence, Executive Order 13960 introduces more detailed implementation principles, standards, and accountability mechanisms to ensure the ethical and trustworthy use of AI technologies within federal agencies⁷.

**C. Executive Order 14110
Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence⁸**

Executive Orders 13859 and 13960 were signed by Donald Trump, and the evolution and widespread adoption of language models such as ChatGPT have laid the groundwork for a third executive order on AI in the lead-up to Executive Order 14110, to be signed by Joe Biden. In the absence of policy measures, the development of AI models has raised various concerns among experts, ranging from the potential existential risks posed by advanced AI models in the future to the current-day effects of these technologies in spreading misinformation, enabling discrimination, and undermining national security.

The policy objectives set forth in the presidential executive order focus on increasing competition in the AI sector, safeguarding civil liberties and national security against AI-induced threats, and ensuring that the United States remains competitive on a global scale in the field of AI. Additionally, the order calls for the creation of specialized positions—referred to as “chief AI officers”—within major federal agencies. In short, it lays out the national approach of the United States to AI regulations.

We can clearly see that these executive orders frequently reference competition and innovation in the AI sector, as well as underscore the importance of maintaining the country’s leadership in global AI developments.

**B. Executive Order 13960
“Federal Hükümette Güvenilir Yapay Zekanın Kullanımını Teşvik Etme”**

Executive Order 13859 ABD’nin yapay zeka konusunda dünya liderliğini pekiştirmeye dönük stratejik bir yol haritası çizerken Executive Order 13960 YZ teknolojilerinin federal kurumlarda etik ve güvenilir kullanımını sağlamaya yönelik daha ayrıntılı uygulama ilkeleri, standartlar ve hesap verebilirlik mekanizmaları getirir⁷.

**C. Executive Order 14110
 (“Yapay Zekanın Güvenli, Emniyetli ve Güvenilir Geliştirilmesi ve Kullanımı”)⁸**

Executive Order 13859 ve 13960 Donald Trump tarafından imzalanmış ve Joe Biden tarafından imzalanacak Executive Order 14110’a giden yolda özellikle ChatGPT gibi dil modellerinin gelişimi ve yaygınlaşması YZ hakkında üçüncü bir kararnamenin ortaya konması gerektiğine zemin hazırlamıştır. Politika önlemleri olmaksızın yapay zeka modellerinin geliştirilmesi, uzmanlar arasında çeşitli endişelere yol açmıştır. Bu endişeler, gelişmiş yapay zeka modellerinin gelecekte varoluşsal riskler yaratma potansiyelinden, günümüzdeki teknolojilerin yanlış bilgi yayma, ayrımcılığı mümkün kılma ve ulusal güvenliği zayıflatma gibi etkilerini içermektedir.

Başkanlık kararnamesinde yer alan politika hedefleri, yapay zeka sektöründe rekabetin artırılması, yapay zeka kaynaklı tehditlere karşı sivil özgürlüklerin ve ulusal güvenliğin korunması ve ABD’nin yapay zeka alanında küresel düzeyde rekabetçi kalmasının sağlanması üzerine odaklanmaktadır. Ayrıca, kararname, büyük federal kurumların bünyelerinde “baş yapay zeka sorumlusu” (chief AI officer) adıyla özel pozisyonlar oluşturmasını öngörmektedir. Kısacası YZ regülasyonlarına dair ABD’nin ulusal yaklaşımını ortaya koymaktadır.

ABD’nin çeşitli noktalarda YZ sektöründeki rekabet ve inovasyona atıfta bulunması ve ülkenin küresel anlamda YZ gelişmelerinde liderliğini korumasına atfettiği önemi bu kararnamelerde açıkça görebiliyoruz.

DİPNOT

⁵ Executive Order No 13859, 84 FR 3967 (11 Şubat 2019).

⁶ Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence, 84 Fed Reg 8441 (14 February 2019) <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/14/2019-02544/maintaining-american-leadership-in-artificial-intelligence> accessed erişim tarihi 13 Ocak 2025.

⁷ Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government, 85 Fed Reg [sayfa numarası] (8 Aralık 2020) <https://www.federalregister.gov/documents/2020/12/08/2020-27065/promoting-the-use-of-trustworthy-artificial-intelligence-in-the-federal-government> erişim tarihi 13 Ocak 2025.

⁸ “Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence”, Federal Register (1 November 2023) <https://www.federalregister.gov/documents/2023/11/01/2023-24283/safe-secure-and-trustworthy-development-and-use-of-artificial-intelligence> erişim tarihi 13 Ocak 2025.

PART 22

D. Other Regulations

The United States tends to develop guidance-based frameworks rather than comprehensive and rigid legislation like the European Union. This enables institutions to establish flexible, goal-oriented rules within their own operations.

1. NIST AI Risk Management Framework ("NIST AI RMF")

NIST AI RMF is a guide developed by the National Institute of Standards and Technology (NIST) and published in 2023. Prepared to ensure that AI applications in the United States are developed in a trustworthy, ethical, and risk-oriented manner, this framework serves as a voluntary guide that stakeholders of any sector, application type, or organizational size can utilize.

The NIST AI Risk Management Framework is one of the most significant guides complementing the "less intrusive" approach of U.S. AI regulations. Although it does not carry legal enforceability, it provides a comprehensive roadmap for responsible AI development and management for a wide range of stakeholders—from public institutions to private enterprises. As AI technologies continue to proliferate, applying this framework will become increasingly critical, both in establishing sectoral standards and in maintaining public trust⁹.

D. Diğer Düzenlemeler

ABD, Avrupa Birliği gibi kapsamlı ve katı mevzuatlar yerine, rehber niteliğinde çerçeveler geliştirmeye eğilimlidir. Böylece kurumlar, kendi bünyelerinde esnek ve amaç odaklı kurallar tanımlayabilir.

1. NIST AI Risk Management Framework ("NIST AI RMF")

NIST AI RMF, Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü (NIST) tarafından geliştirilmiş ve 2023 yılında yayımlanmış bir kılavuzdur. ABD'de yapay zekâ uygulamalarının güvenilir, etik ve risk odaklı bir şekilde geliştirilmesi için hazırlanan bu çerçeve, sektör, uygulama türü veya organizasyon büyüklüğü fark etmeksizin tüm paydaşların kullanabileceği gönüllü bir rehber niteliğindedir.

NIST AI Risk Management Framework, ABD'nin yapay zekâ düzenlemelerindeki "az müdahaleci" yaklaşımı tamamlayan en önemli rehberlerden biridir. Yasal yaptırım olmamakla birlikte, kamu kurumlarından özel sektöre kadar geniş bir yelpazedeki paydaşlar için sorumlu AI geliştirme ve yönetimine dair kapsamlı bir yol haritası sunar. AI teknolojilerinin giderek yaygınlaşmasıyla birlikte, bu çerçevenin uygulanması hem sektörel standartların belirlenmesi hem de kamu güveninin sağlanması açısından giderek daha kritik hale gelecektir⁹.

2. Algorithmic Accountability Act of 2023

The Algorithmic Accountability Act of 2023 is a relatively targeted and measured legislative proposal aimed at enhancing transparency, reliability, and accountability in critical decision-making areas where AI and automation are increasingly utilized. Although the bill does not adopt a radical approach, such as creating a new licensing process or a dedicated AI agency, its introduction of measures like the mandatory "impact assessment" and the FTC's new technological unit is expected to elevate the United States' prominent "sector-based, light-touch"¹⁰ approach to the next level. Considering the multifaceted impacts of AI technologies, this bill represents a significant step toward more systematically addressing issues related to discrimination risks and data quality¹¹.

If enacted in its final form, the bill would provide firms with clear rules and guidelines while also enabling consumers to more easily detect and challenge automation-related issues.

E. General Assessment

Rather than a single comprehensive law, the United States' AI regulatory framework is built around flexible, sector-focused regulations, voluntary standards, and strategic R&D support. This model aims to manage key risk areas using existing regulatory tools while safeguarding innovation.

IV. TURKEY'S AI REGULATION AND STRATEGY

Although Turkey does not yet have a comprehensive AI regulation, its "National Artificial Intelligence Strategy," prepared in 2021, stands out as Turkey's first national strategy document in this field.

The vision of the Strategy is "to create global value through an agile and sustainable artificial intelligence ecosystem for a prosperous Turkey," and it is shaped by six strategic priorities: "training AI specialists and increasing employment in the field; supporting research, entrepreneurship, and innovation; expanding access to quality data and technical infrastructure; enacting regulations that accelerate socioeconomic integration;

2. Algorithmic Accountability Act of 2023

Algorithmic Accountability Act of 2023, yapay zekâ ve otomasyonun giderek yaygınlaştığı kritik karar alanlarında şeffaflığı, güvenilirliği ve hesap verebilirliği artırmayı amaçlayan, görece hedefli ve ölçülü bir düzenleme önerisidir. Her ne kadar tasarı yeni bir lisanslama veya AI için özel bir ajans kurma gibi radikal bir yaklaşım benimsemese de "Etki değerlendirmesi zorunluluğu" ve "FTC'nin yeni teknolojik birimi" gibi yeniliklerle, ABD'de öne çıkan "sektör bazlı, hafif doküman" yaklaşımı bir üst aşamaya taşınması beklenmektedir. AI teknolojilerinin çok yönlü etkileri düşünüldüğünde, özellikle ayrımcılık riskleri ve veri kalitesine dair sorunların daha sistematik biçimde ele alınması için önemli bir adım niteliğindedir¹¹.

Tasarının nihai metninin yasalaşması halinde, hem firmalara net kurallar ve rehberler sunacak hem de tüketicilerin otomasyon kaynaklı sorunları daha kolay tespit etmesini ve itiraz etmesini sağlayacaktır.

E. Genel Değerlendirme

ABD'nin yapay zekâ regülasyonu, kapsamlı bir "tek yasa" yerine, esnek ve sektör odaklı düzenlemeler, gönüllü standartlar ve stratejik AR-GE destekleri üzerine kuruludur. Bu model, yenilikçiliği korurken, belli başlı risk alanlarını mevzuatın mevcut araçlarıyla yönetmeyi amaçlar.

IV. TÜRKİYE'NİN YAPAY ZEKÂ REGÜLASYONU VE STRATEJİSİ

An itibarıyla Türkiye'de kapsayıcı bir YZ regülasyonu bulunmamakla birlikte 2021 senesinde hazırlanan "Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi" Türkiye'nin bu alandaki ilk ulusal strateji belgesi olmasıyla öne çıkmaktadır.

Vizyonu "müreffeh bir Türkiye için çevik ve sürdürülebilir yapay zekâ ekosistemiyle küresel ölçekte değer üretmek" olan Strateji, altı stratejik öncelik çerçevesinde şekillenmiştir: "yapay zekâ uzmanlarını yetiştirmek ve alanda istihdamı artırmak, araştırma, girişimcilik ve yenilikçiliği desteklemek, kaliteli veriye ve teknik altyapıya erişim imkânlarını genişletmek, sosyoekonomik uyumu hızlandıracak düzenlemeleri yapmak, uluslararası iş

FOOTNOTE

⁹ NIST. (2023). Artificial Intelligence Risk Management Framework. National Institute of Standards and Technology.

¹⁰ Alexandra Kelley, "House AI Task Force Wants to Marry Light Touch Regulations with Sector-Specific Policy" (Nextgov, November 13, 2024), <https://www.nextgov.com/artificial-intelligence/2024/11/house-ai-task-force-wants-marry-light-touch-regulations-sector-specific-policy/401023/> (accessed January 13, 2025).

¹¹ Algorithmic Accountability Act of 2023, S. 2892, 118th Cong. (2023).

DİPNOT

⁹ NIST. (2023). Artificial Intelligence Risk Management Framework. National Institute of Standards and Technology.

¹⁰ Alexandra Kelley, "House AI Task Force wants to marry light touch regulations with sector-specific policy" (Nextgov, 13 Kasım 2024) <https://www.nextgov.com/artificial-intelligence/2024/11/house-ai-task-force-wants-marry-light-touch-regulations-sector-specific-policy/401023/> erişim tarihi 13 Ocak 2025.

¹¹ Algorithmic Accountability Act of 2023, S. 2892, 118th Cong. (2023).

PART 22

strengthening international collaborations; and accelerating structural and workforce transformation.” Within the framework of these priorities, various objectives, measures, and targets have been set¹².

So far, the provisions concerning AI in Turkey have been integrated into various pieces of legislation, meaning the regulatory approach has been somewhat scattered. Consequently, one possibility for Turkey—while still in the early stages—would be to adopt a comprehensive framework law on AI, leaving more detailed provisions for specific sectors and secondary regulations to be ad-

dressed later. Under an overarching law that guarantees general principles and fundamental rights, additional regulations tailored to each sector’s unique dynamics could provide a more flexible and effective framework in practice. In this way, stricter rules could be applied to high-risk areas, while start-ups and innovation-focused initiatives could be spared excessive bureaucratic burdens through supportive measures.

Therefore, given Turkey’s existing legal and institutional framework, a model based on a general statute but emphasizing sectoral and secondary regulations could be implemented to produce beneficial outcomes.

birliklerini güçlendirmek ve yapısal ile işgücü dönüşümünü hızlandırmak”. Bu öncelikler doğrultusunda çeşitli amaç, tedbir ve hedefler belirlenmiştir¹².

Ayrıca şu ana kadar Türkiye’deki YZ konusunu ilgilendiren hükümler çeşitli mevzuatların içine entegre edilmek suretiyle vücut bulmuşlardır, dolayısıyla biraz dağınık bir yol izlendiği söylenebilir. Türkiye için bir ihtimal de henüz yolun başındayken yapay zekâ alanında kapsamlı bir çerçeve kanunu ile daha sonra çeşitli sektörlerle ve ikincil düzenlemelere özel detayları bırakmak bir seçenek olabilir. Genel ilkeleri ve temel hakları

güvence altına alan çatı bir yasanın altında, her sektörün kendi dinamiklerine göre hazırlanacak ek düzenlemeler, uygulamada daha esnek ve etkin bir çerçeve sunabilir. Bu sayede, hem yüksek riskli alanlarda daha sıkı kurallar öngörülebilir hem de start-up’lar, inovatif fikirler gibi yenilik odaklı girişimlere sağlanacak kolaylıklarla gereksiz bürokratik yükten korunmuş olur.

Dolayısıyla, Türkiye’nin mevcut yasal ve kurumsal yapısı göz önüne alındığında, genel nitelikli bir kanuna dayalı fakat sektörel ve ikincil düzenlemelere önem veren bir model uygulanabilir ve faydalı sonuçlar doğurabilir.

FOOTNOTE

¹² Presidential Digital Transformation Office. (2021). National Artificial Intelligence Strategy 2021-2025. Ministry of Industry and Technology. <https://cbddo.gov.tr/uyzs>.

V. NOTEWORTHY DEVELOPMENTS IN THE REST OF THE WORLD

A. South Korea

On December 26, 2024, South Korea became the second country to enact a comprehensive artificial intelligence (AI) law, which was largely inspired by the EU AI Act. Known as the “Basic Law for AI Development and Trust-Based Establishment,” this regulation passed through parliament with an overwhelming majority. Similar to the EU AI Act, the legislation categorizes AI systems—such as those with high impact or generative capabilities—and imposes various obligations on businesses to ensure the reliability of high-impact AI systems. The law bears many similarities to the EU AI Act, particularly in its risk-based regulatory approach, emphasis on ethical and trustworthy AI systems, protection of fundamental rights, requirements for transparency, and establishment of oversight mechanisms.

B. Brazil

On December 10, 2024, the Brazilian Senate approved Bill No. 2338/2023, which outlines rules for the development and use of artificial intelligence (AI). The proposed Brazil AI Law aims to set operational guidelines and requirements for AI systems, protect human rights, and enforce criminal sanctions in cases of noncompliance. By adopting a risk-based approach, it imposes stricter rules on high-risk systems that may affect public safety or fundamental rights, while imposing various obligations on providers and operators—particularly additional safety measures for high-risk systems.

The proposed legislation shares similarities with the EU AI Act in its risk-based approach. At the same time, it also follows a principle-based approach, clearly defining fundamental values and principles. Concepts such as human-centeredness, respect for human rights, environmental protection, equality and non-discrimination, technological innovation, privacy, and data protection are included in the draft law. Due to its comprehensive, principle-focused nature, Brazil’s AI bill stands out as a measure that could potentially serve as an international reference.

V. DÜNYANIN GERİ KALANINDAKİ KAYDA DEĞER GELİŞMELER

A. Güney Kore

26 Aralık 2024’te Güney Kore, kapsamlı bir yapay zekâ (YZ) yasası çıkaran ikinci ülke oldu ve bu yasa, büyük ölçüde AB YZ Tüzüğü’nden esinlenmiştir. “Yapay Zekâ Gelişimi ve Güvene Dayalı Kuruluş İçin Temel Yasa” adıyla bilinen düzenleme, parlamentoda büyük bir çoğunlukla kabul edildi. YZ sistemleri için AB Tüzüğüne benzer şekilde yüksek etkili, üretken gibi çeşitli tanımlamalarda bulunmuştur. Yüksek etkili YZ sistemlerinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla da işletmelere çeşitli önlemler alma yükümlülüğü getirilmiştir. Yasa, AB YZ Tüzüğü ile birçok benzerlik taşımaktadır; özellikle risk temelli düzenleyici yaklaşım, etik ve güvenilir YZ sistemlerine vurgu, temel hakların korunması, şeffaflık yükümlülükleri ve denetim mekanizmalarının oluşturulması bu benzerlikler arasında öne çıkmaktadır.

B. Brezilya

10 Aralık 2024’te Brezilya Senatosu, Yapay Zekânın (YZ) geliştirilmesi ve kullanımına ilişkin kuralları belirleyen 2338/2023 sayılı yasa tasarisını onayladı. Brezilya YZ Yasası Tasarısı, yapay zekâ sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı için operasyonel rehberler ve gereklilikler belirlemeyi, insan haklarını korumayı ve uyumsuzluk durumunda cezai yaptırımlar uygulamayı hedeflemektedir. Düzenleme, risk temelli bir yaklaşımı benimseyerek, özellikle kamu güvenliğini veya temel hakları etkileyebilecek yüksek riskli sistemler için daha sıkı kurallar öngörmektedir.

Yasa sağlayıcı ve operatörlere çeşitli yükümlülükler getirmektedir, yüksek risk taşıyan sistemlerde ek güvenlik önlemleri bulunmaktadır. Brezilya’nın YZ yasa tasarısı, risk temelli yaklaşımı ile AB YZ Tüzüğü ile benzeşmektedir. Bir yanı sıra da temel değer ve prensipleri açıkça belirleyen şekilde prensip bazlı bir yaklaşım izlemektedir. Tasarıda insan merkezlilik, insan haklarına saygı, çevre koruma, eşitlik ve ayrımcılık yapmama, teknolojik yenilik, gizlilik ve veri koruma gibi kavramlar bulunmaktadır. Brezilya’nın YZ tasarısı kapsamlı ve prensip odaklı olması bakımından uluslararası anlamda referans alınması ihtimali yüksek bir tasarı olarak öne çıkmaktadır.

DİPNOT

¹² Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025 (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021).

PART 22

VI. CONCLUSION

By 2024, artificial intelligence regulations have emerged globally as an area marked by distinct approaches and rapid transformation. With its risk-based, horizontal, and comprehensive framework, the EU wields what is termed the “Brussels effect,” possessing the potential to shape other countries’ regulations. The United States, on the other hand, focuses on preserving innovation and enhancing competitiveness through more sector-specific and flexible frameworks, opting for guides, voluntary standards, and regulations tailored to particular areas instead of a single comprehensive law. In Turkey, although a unified, broad-based AI framework has yet to be introduced, the measures taken within the scope of the “National Artificial Intelligence Strategy” and the integration of relevant legislation suggest the possibility of more systematic regulations in the future.

All of these varied approaches share a common aim: maximizing the societal and economic benefits of AI applications while preventing possible risks and harms. Data protection, the prevention of discrimination, and national security have become top regulatory priorities in nearly every region. In the coming period, both implementing these regulatory frameworks and updating them in line with the rapid pace of technological advancement will become imperative.

VI. SONUÇ

2024 yılı itibarıyla yapay zekâ regülasyonları, küresel çapta farklı yaklaşımların şekillendiği ve hızlı bir dönüşüm sürecinin yaşandığı bir alan olarak öne çıkmaktadır. AB’nin risk temelli, yatay ve kapsayıcı yaklaşımı, Brüksel etkisi olarak adlandırılan etki gücüyle diğer ülkelerin düzenlemelerine de yön verme potansiyeline sahiptir. ABD ise daha çok sektörel ve esnek çerçevelerle inovasyonu koruma ve rekabetçiliği artırma hedefine odaklanarak, kapsamlı bir “tek yasa” yerine; kılavuzlar, gönüllü standartlar ve belirli alanlara özgü düzenlemelerle ilerlemektedir. Türkiye’de ise henüz tek bir kanuna dayalı kapsamlı bir yapay zekâ çerçevesi geliştirilmesine de “Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi” dâhilinde atılan adımlar ve mevzuat entegrasyonları, gelecekte daha sistemli düzenlemelerin yapılabileceğine işaret etmektedir.

Tüm bu farklı yaklaşımların ortak noktası, yapay zekâ uygulamalarının toplumsal ve ekonomik faydasını gözetirken aynı zamanda ortaya çıkabilecek risk ve zararları önleme çabasıdır. Özellikle kişisel verilerin korunması, ayrımcılığın önlenmesi ve ulusal güvenlik gibi konular, neredeyse her coğrafyada öncelikli düzenleme alanları haline gelmiştir. Bundan sonraki süreçte hem regülatif çerçevelerin uygulanması hem de teknolojinin gelişim hızına paralel olarak düzenlemelerin güncellenmesi bir zorunluluk hâline gelmektedir.

In conclusion, each country’s choices regarding AI regulations are shaped by its legal system, economic and societal priorities, and global competitiveness goals. Nevertheless, a growing awareness of shared ethical principles and the protection of fundamental rights points to a potential evolution toward a certain level of global regulatory standardization. Considering AI’s future socioeconomic impact, dynamic and inclusive regulations that do not merely restrict technological progress but rather support it in a responsible, human-centered manner will be one of the fundamental cornerstones of global collaboration.

BIBLIOGRAPHY

ALEXANDRA KELLEY, “House AI Task Force Wants to Marry Light Touch Regulations with Sector-Specific Policy,” Nextgov, 13 November 2024, <https://www.nextgov.com/artificial-intelligence/2024/11/house-ai-task-force-wants-marry-light-touch-regulations-sector-specific-policy/401023/> (Accessed: January 13, 2025).

ANU BRADFORD, *The Brussels Effect: How the European Union Rules the World*, Oxford University Press, 2020.

MARTIN EBERS, “Standardizing AI – The Case of the European Commission’s Proposal for an Artificial Intelligence Act.” In *The Cambridge Handbook of Artificial Intelligence: Global Perspectives on Law and Ethics*, edited by Larry A. DiMatteo/ Michel Cannarsa/ Cristina Poncibò, pp. 1–22. Cambridge University Press, 2022.

Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024, laying down harmonised rules on artificial intelligence, [2024] OJ L189/1, Recital 176.

Executive Order No. 13859, 84 FR 3967 (11 February 2019).

NIST, *Artificial Intelligence Risk Management Framework*, National Institute of Standards and Technology, 2023.

Algorithmic Accountability Act of 2023, S. 2892, 118th Cong. (2023).

Presidential Digital Transformation Office. (2021). *National Artificial Intelligence Strategy 2021-2025*. Ministry of Industry and Technology. <https://cbddo.gov.tr/uuzs>

“Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence,” 84 Fed. Reg. 8441 (14 February 2019), <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/14/2019-02544/maintaining-american-leadership-in-artificial-intelligence> (Accessed: January 13, 2025).

“Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government,” 85 Fed. Reg. (8 December 2020), <https://www.federalregister.gov/documents/2020/12/08/2020-27065/promoting-the-use-of-trustworthy-artificial-intelligence-in-the-federal-government> (Accessed: January 13, 2025).

“Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence,” Federal Register (1 November 2023), <https://www.federalregister.gov/documents/2023/11/01/2023-24283/safe-secure-and-trustworthy-development-and-use-of-artificial-intelligence> (Accessed: January 13, 2025).

Sonuç olarak, farklı ülkelerin yapay zekâ regülasyonlarına ilişkin tercihleri, hukuk sistemlerinden kaynaklanan yaklaşımları, ekonomik ve toplumsal öncelikleri ve küresel rekabet hedefleri ile şekillenmektedir. Buna rağmen, ortak etik ilkeler ve temel hakların korunmasına dair artan farkındalık, zamanla belirli bir küresel regülasyon standardına doğru evrilebileceğimizin işaretlerini vermektedir. Yapay zekânın gelecekteki sosyoekonomik etkileri göz önüne alındığında, teknolojik ilerlemenin sınırlarını belirleyen değil, tam aksine onu sorumlu ve insan merkezli bir çizgide destekleyen dinamik ve kapsayıcı düzenlemeler, küresel iş birliğinin de temel yapı taşlarından biri olacaktır.

KAYNAKÇA

ALEXANDRA KELLEY, “House AI Task Force wants to marry light touch regulations with sector-specific policy,” Nextgov (13 Kasım 2024), <https://www.nextgov.com/artificial-intelligence/2024/11/house-ai-task-force-wants-marry-light-touch-regulations-sector-specific-policy/401023/> (Erişim: 13.01.2025).

ANU BRADFORD, *The Brussels Effect: How the European Union Rules the World*, Oxford University Press, 2020.

EBERS MARTİN, “Standardizing AI – The Case of the European Commission’s Proposal for an Artificial Intelligence Act,” in: Larry A. DiMatteo/ Michel Cannarsa/ Cristina Poncibò (eds.), *The Cambridge Handbook of Artificial Intelligence: Global Perspectives on Law and Ethics*, Cambridge University Press, 2022, s. 1-22.

Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence [2024] OJ L189/1, recital 176.

Executive Order No. 13859, 84 FR 3967 (11 February 2019).

NIST, *Artificial Intelligence Risk Management Framework*, National Institute of Standards and Technology, 2023.

Algorithmic Accountability Act of 2023, S. 2892, 118th Cong. (2023).

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, *Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025*, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021.

“Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence,” 84 Fed. Reg. 8441 (14 February 2019), <https://www.federalregister.gov/documents/2019/02/14/2019-02544/maintaining-american-leadership-in-artificial-intelligence> (Erişim: 13.01.2025).

“Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government,” 85 Fed. Reg. (8 Aralık 2020), <https://www.federalregister.gov/documents/2020/12/08/2020-27065/promoting-the-use-of-trustworthy-artificial-intelligence-in-the-federal-government> (Erişim: 13.01.2025).

“Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence,” Federal Register (1 November 2023), <https://www.federalregister.gov/documents/2023/11/01/2023-24283/safe-secure-and-trustworthy-development-and-use-of-artificial-intelligence> (Erişim: 13.01.2025).